

Содель О. С.

Київський національний лінгвістичний університет

МЕТОДИКА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ КРОС-КУЛЬТУРНОЇ ІНКОНГРУЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ АНЕКДОТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У статті представлено методику вирішення проблеми крос-культурної інконгруентності, з якою стикається перекладач у процесі відтворення в україномовних перекладах англомовних анекдотів. Автор надає власну методику вирішення проблеми крос-культурної інконгруентності у формі методологічних блоків: кваліфікаційного, лінгвокультурологічного, лінгвістичного та перекладознавчого. У статті постулюється ідея про необхідність комплексного вивчення досліджуваної проблеми, що дає змогу досягти високого рівня адекватності перекладу англомовних анекдотів українською мовою.

Ключові слова: переклад, анекдот, крос-культурна інконгруентність, методика, методи лінгвокультурологічного аналізу, методи лінгвістичного аналізу, методи перекладознавчого аналізу.

Постановка проблеми. Дослідження інконгруентності як когнітивного механізму створення комічного в англомовних анекдотах сприяє актуалізації прийомів і засобів лінгвоситуативного та лінгвального рівнів, основою яких є порушення норми, а визначення специфіки вирішення проблеми крос-культурної інконгруентності допомагає визначити окремі труднощі, що виникають під час відтворення анекдотів у перекладі, а також окреслити коло засобів подолання проблеми крос-культурної інконгруентності під час перекладу англомовних анекдотів.

Практичне дослідження будь-якого явища неможливе без розроблення або використання певної методики, яка містить конкретні методи та прийоми дослідження. Комплексна природа інконгруентності, яка закладена в англомовних анекдотах, призводить до того, що вивчення специфіки перекладу анекдотів і подолання проблеми крос-культурної інконгруентності вимагає розроблення власної методики дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розроблена автором статті методика вирішення проблеми крос-культурної інконгруентності під час перекладу англомовних анекдотів українською мовою базується на попередніх дослідженнях таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як Н. С. Болотнова, Т. І. Буяльська, І. М. Довгун, М. П. Кочерган, Н. В. Ляпунова, С. Є. Максимов, Г. О. Михайловська, Н. О. Ніколіна, С. Є. Пасеч-

ник, М. І. Саламаха, О. О. Селіванова, О. М. Смірнова, Л. В. Щерба, Г. В. Яценко, роботи яких є внеском у вивчення та застосування окремих методів лінгвістичних досліджень.

Постановка завдання. З огляду на актуальність теми дослідження основним завданням статті є виклад та опис розробленої автором статті методики вирішення проблеми крос-культурної інконгруентності під час перекладу англомовних анекдотів українською мовою.

Виклад основного матеріалу. Методологічну основу дослідження проблеми визначено комплексною природою інконгруентності, яка закладена в англомовних анекдотах, що вимагає використання різномірних методів аналізу текстів анекдотів та їхніх перекладів. Когнітивно-комунікативна природа дослідження зумовлює вибір презентації методології дослідження у вигляді методологічних блоків [2, с. 65], до яких зараховуємо кваліфікаційний, лінгвокультурологічний, лінгвістичний і перекладознавчий. Охарактеризуємо наведені блоки більш докладно.

Кваліфікаційний блок дослідження полягає у відборі релевантного емпіричного матеріалу та визначенні загальної характеристики досліджуваного явища у розрізі лінгвокультурологічного, лінгвістичного й перекладознавчого аспектів інконгруентності англомовного анекдоту (адаптовано за: [2, с. 65]). Джерелом дослідження став корпус англомовних анекдотів соціально-побуто-

вого спрямування кінця ХХ – початку ХХІ століття. За таких умов тематика анекдотів і сутність інконгруентності, яка є джерелом комічного ефекту в анекдотах, є відображенням реальних соціально-побутових процесів, що відбуваються в англійських країнах, суспільних цінностей і критеріїв комічного цих країн. Відбір матеріалу здійснено шляхом аналізу англійських збірок анекдотів і комічних історій. Відбір фактичного матеріалу дослідження здійснюється методом суцільної вибірки з урахуванням критерію відповідності досліджуваному явищу.

Металінгвокультурологічного блоку аналізу полягає в характеристиці мовної картини світу, втіленої в англійських анекдотах. Лінгвокультурологічний блок містить використання методів культурно-історичного, лінгвокультурологічного, інтерпретаційно-текстового аналізу, описового методу, методів концептуального та зіставного аналізу.

Для з'ясування характерних ознак культурно-історичного контексту, який здійснював вплив на формування британського почуття гумору, використовуються методи культурно-історичного аналізу. Саме цей метод надає можливість розглянути культурні явища, що втілені в анекдоті, у контексті епохи, їхні взаємозв'язки з історією народу, суспільно-політичним та економічним життям [16, с. 553]. Застосування методів культурно-історичного аналізу дає змогу виявити етнокультурні та системно-структурні особливості концептуальних картин світу англійців та українців, що впливають на особливості формування їхніх комічних картин світу, які втілені в анекдотах, та специфіку перекладу англійських анекдотів українською мовою.

Зокрема, відмінності концептуальних картин світу англійців та українців знаходять своє відображення в культурній специфіці комічного: англійцям властиві більш «тонкі» форми гумору, тяжіння до іронії та сарказму, поєднання доброзичливості з їдкою насмішкватістю, витонченість «чорного гумору», тоді як український гумор більш простий, життєстверджуючий, а людина в ньому – частіше об'єкт для добродушного сміху, аніж для насмішки.

Сутність інтерпретаційно-текстового аналізу полягає у виявленні сукупності мовних фактів, які визначають специфіку анекдоту як жанру та беруть участь у створенні комічного. Зокрема, це – використання застарілих слів і зворотів, тобто лексичних і фразеологічних архаїзмів та історизмів, діалектизмів, професіоналізмів, арготизмів, термінів певних стилістичних засобів тощо. Метод інтерпретаційно-текстового аналізу

передбачає членування тексту анекдоту на окремі уривки з подальшим синтезуванням інформації щодо мовних фактів, які визначають специфіку анекдоту як жанру та беруть участь у створенні комічного. Застосування цього методу можна проілюструвати таким прикладом: *A policeman spots a woman driving and knitting at the same time. Driving up beside her, he shouts out the window, "Pull over!" "No," she shouts back, "a pair of socks!"* [17, с. 36].

Анекдот має типову для будь-якого тексту структуру, яка містить зав'язку (опис ситуації), кульмінацію та розв'язку, тобто може бути структурований у такий спосіб:

1) зав'язка: *A policeman spots a woman driving and knitting at the same time. Driving up beside her, he shouts out the window, "Pull over!"*, де описується ситуація, коли поліцейський намагається зупинити жінку, яка порушує правила дорожнього руху;

2) кульмінація постає у відмові жінки зупинитися: *"No," she shouts back;*

3) розв'язка анекдоту містить ключ до інтерпретації комічного в анекдоті: *"a pair of socks!"*, таким способом демонструючи, що між поліцейським і жінкою виникло непорозуміння на основі співзвучності окремих лексичних одиниць.

Далі використовується описовий метод, що являє собою планомірну інвентаризацію одиниць мови та пояснення особливостей їх побудови та функціонування на певному (цьому) етапі розвитку мови, тобто в синхронії [5, с. 174]. За своєю природою описовий метод синхронічний, оскільки зазвичай опис здійснюється або щодо стану фактів у певний період часу, або незалежно від нього. Якщо факти описуються в часі, то описовий метод перетворюється в історичний. Описовий метод досі служить одним з основних прийомів аналізу багатьох явищ мови в навчальній і науковій літературі [13, с. 14].

Використання інтерпретаційно-текстового та описового методів дає змогу зробити висновок про те, що в наведеному фрагменті інконгруентність базується на співзвучності команди *pull over* «повертай» та назви одягу *pullover* «светр; пуловер», і вирішення проблеми омонімії криється саме в обмеженнях уживання кожної лексичної одиниці відповідно до контексту. Лексична одиниця *pull over* «повертай», зокрема, повністю відповідає початковому контексту, відповідно до якого поліцейський намагається зупинити жінку, яка порушує правила дорожнього руху. У свою чергу, оскільки жінка в анекдоті займається в'язанням прямо під час водіння, її контексту відповідає одиниця *pullover* «светр; пуловер»,

що й зумовлює її відповідь *a pair of socks!*, яка і визначає неспівпадіння контекстів жінки за кермом і поліцейського та призводить до виникнення інконгруентності на основі омонімії в анекдоті. Такий кульмінаційний фрагмент тексту анекдоту, у якому мовними засобами реалізовано категорію комічного (тобто створено комічний ефект), називаємо комічно маркованим контекстом.

Когнітивний підхід до аналізу мови полягає у виявленні процесів категоризації та концептуалізації, які, відображаючись у мові, реконструюються у вигляді системи понять, тому в етнолінгвістиці та лінгвокультурології широкого розповсюдження набув концептуальний аналіз [10, с. 1]. Доцільно використовувати методику концептуального аналізу, яка передбачає ряд дослідницьких процедур: 1) ідентифікація текстових концептів комічного в комічно маркованих контекстах; 2) зіставлення ідентифікованих текстових концептів комічного з концептами культури як культурно зумовленими ментальними утвореннями, у яких акумульовано особливості національного характеру та сприйняття світу, що є характерними для сучасної британської культури, і на цій підставі визначення культурно зумовлених текстових концептів комічного; 3) виявлення серед ідентифікованих текстових концептів комічного ключових концептів комічного за кількістю їх контекстних актуалізацій, якщо ключові концепти комічного репрезентовані в текстах англійських анекдотів більше ніж один раз; 4) опис концептуальних просторів онтологічної, логіко-поняттєвої та валоративної інконгруентності в досліджуваних англійських анекдотах.

Метод концептуального аналізу використовується для співставлення ключових текстових і культурних концептів, що репрезентовано в англійських анекдотах, для виявлення національно-специфічної маркованості комічного в кожному окремому анекдоті, що дає змогу проаналізувати концептуальний простір анекдоту та зрозуміти основу інконгруентності, яка постає основою створення комічного ефекту.

Розглянемо процедуру концептуального аналізу на прикладі анекдоту: *How many ears did Davy Crockett have? Three; left ear, right ear, and his wild front ear* [17, с. 88]. У наведеному анекдоті ключовими словами є слова на позначення конкретної людини (Davy Crockett – національний герой США XIX століття, якого за життя називали «Королем Дикого фронтиру») та такої частини її тіла, як вухо – *ear*. Однак тут також спостерігається співіснування ключових слів *ear* і *frontier* (останнє співзвучне з *front ear*).

Як видно, концептуальний простір анекдоту двоякий: з одного боку, *ear* розглядається як частина тіла людини, з іншого – як компонент іменника *frontier*. Тому комічний ефект у наведеному анекдоті базується на омонімічності слів *front ear* і *frontier*, останнє означає зону освоєння Дикого Заходу, розташовану на території сучасних штатів Північна Дакота, Південна Дакота, Монтана, Вайомінг, Колорадо, Канзас, Небраска, Оклахома і Техас, яка поступово розширювалася та переміщалася на захід аж до Тихоокеанського узбережжя. Тож омонімія слова та словосполучення призводить до створення комічного ефекту, де *frontier* визначається як додаткове «вухо» національного героя.

Культурна зумовленість наведеного анекдоту визначається використанням у ньому текстових концептів DAVY CROCKETT і FRONTIER: найменування першого є прецедентне ім'я *Davy Crockett*, а значення другого – відоме американській публіці та невідоме для пересічного українця. Тому вважаємо, що зазначені текстові концепти є ключовими культурно зумовленими текстовими концептами, оскільки вони корелюють із концептами культури DAVY CROCKETT і FRONTIER.

Основою лінгвістичного блоку постають методи контекстуального, дистрибутивного, компонентного та лінгвостилістичного аналізу. Основні завдання лінгвістичного аналізу були визначені ще Л. В. Щербою [15]: це – визначення «найтонших смислових нюансів окремих виразних елементів <...> мови», «пошук значень: слів, зворотів, наголосів, ритмів і тому подібних мовних елементів», «створення <...> інвентарю виразних засобів <...> літературної мови» [15, с. 27]. Лінгвістичний аналіз передбачає коментування окремих мовних одиниць, які формують текст, і розгляд особливостей їх функціонування з урахуванням їхніх системних зв'язків [9, с. 15]. Специфіка тексту, характер утіленої в ньому комунікативної стратегії, що відображає інтенції автора, визначає загальну спрямованість лінгвістичного аналізу тексту [1, с. 43].

Контекстуальний аналіз традиційно визначають як методику аналізу семантики мовних одиниць, яка представляє їх у єдності з їхнім оточенням (контекстуальним індикатором, указівним мінімумом, семантичним радіусом дії слова, висловлення тощо), що надає змогу встановити значення досліджуваного елемента тексту [12, с. 287]. Контекстуальний аналіз використовується для дослідження семантики мовних одиниць у єдності з їхнім вербальним і позавербальним оточенням (контекстуальним індикатором).

Одним з основних методів визначення та класифікації мовних одиниць є дистрибутивний аналіз, який полягає в розподілі одиниць у потоці мовлення й вивченні їх розподілу щодо інших одиниць. Цей метод розробили представники американської лінгвістичної школи 40–50-х років ХХ століття у руслі розвитку дескриптивної лінгвістики [3, с. 1]. Послідовні етапи дистрибутивного аналізу містять таке: 1) сегментацію тексту (мовленнєвого потоку) на одиниці певного рівня (морфи, слова тощо); 2) ідентифікацію виділених одиниць, тобто об'єднання їх у певні класи (морфеми, лексеми тощо); 3) виявлення відношень між виділеними класами [11, с. 305].

Опис мовних явищ за допомогою набору ознак, що входять до їхнього плану змісту, становить сутність методу компонентного аналізу. Компонентний аналіз у найширшому значенні – це набір процедур, унаслідок яких слово зіставляється з його визначенням, що являє собою набір семантичних, структурованих у той чи інший спосіб компонентів, які задають умови застосування певного слова. Його призначення зводиться до виділення в сукупності досліджуваних лексичних одиниць тих ознак, за допомогою яких одні одиниці різняться між собою, а інші об'єднуються в групи чи сукупності [6, с. 166].

Методи лінгвостилістичного аналізу – це сукупність різних прийомів аналізу тексту (і його мовних засобів), за допомогою яких у стилістиці формуються знання про закономірності функціонування мови в різних сферах спілкування; способи теоретичного освоєння, спостереженого та виявленого в процесі дослідження» [14, с. 221]. Методи лінгвостилістичного аналізу використовуються для аналізу типу перенесення в семантичній структурі вербальних засобів створення комічного в комічно маркованих фрагментах (метафори, епітети, гра слів тощо). Тому лінгвостилістичний аналіз реалізується в таких процедурах: спостереження над вибором слів з урахуванням екстралінгвальних чинників, пояснення вибору слів у тексті, впізнання мовних одиниць (наприклад, синонімів) у висловлюванні та пояснення їхньої ролі, порівняння мовних засобів, що вживаються в тексті (емоційно-експресивних і стилістично нейтральних) [8, с. 105].

Наприклад, на основі контекстуального аналізу здійснено вилучення вербальних засобів створення комічного в комічно маркованих контекстах, дистрибутивний аналіз використовувався для встановлення контекстуальних зв'язків вербальних засобів створення комічного в комічно маркованих контекстах, компонентний аналіз дав змогу здійснити аналіз семантичної струк-

тури вербальних засобів створення комічного в комічно маркованих контекстах, а надбання лінгвостилістичного аналізу використовувалися для визначення типу перенесення в семантичній структурі вербальних засобів створення комічного в комічно маркованих контекстах.

Проілюструємо комплексне застосування наведених методів на прикладі такого анекдоту: *A robber was robbing a house when he heard a voice. "Jesus is watching you!" "Who's there?" The robber said but no sound was heard. So he kept going and he heard it two more times when he spotted a parrot. "What's your name," the robber asked. "Cocodora" said the parrot. "Now, what kind of idiot would name a bird Cocodora" said the robber. "The same idiot who named the rottweiler Jesus", said the parrot* [17, с. 32]. Компонентний аналіз значення слова *Jesus* дає можливість виділити такі його архісеми, як «син Божий», «святий», «спостерігає за гріхами» тощо, однак контекст анекдоту дає змогу виявити, що наведені архісеми не мають нічого спільного з фактичним носієм імені *Jesus*, що сприяє виділенню таких потенційних сем, як «ім'я тварини», «ротвейлер», у такий спосіб створюючи ситуацію інконгруентності між архісемами, або тим, що очікувалося, та потенційними семами, або тим, що відбувається насправді. На основі лінгвостилістичного аналізу визначено, що інконгруентність у наведеному анекдоті базується на такому типі перенесення, як гра слів на основі інтертексту, коли тварину називають іменем історично відомої особи, що й постає джерелом непорозуміння.

Перекладознавчий блок містить аналіз результатів, які отримано у процесі застосування попередньо вказаних методів, особливо зіставного аналізу та трансформаційного аналізу.

Метод зіставного аналізу використовується для визначення можливостей трансляції змісту англійського анекдоту до української лінгвокультури. Розглянемо на прикладах: *Two blondes fell down a hole. One said, "It's dark in here, isn't it?" The other replied, "I don't know; I can't see"* [18]. Вважається, що за допомогою анекдоту створюються образи, які виглядають схематично та містять «ярлики», що підкреслюють різні недоліки. Надалі ці ярлики вже сприяють створенню стереотипів [4, с. 120]. Наприклад, комічний ефект у наведеному анекдоті базується на стереотипі про жінку-блондинку як про людину з надзвичайно обмеженим кругозором, яка, незважаючи на це, користується увагою в чоловіків. У цьому випадку обмеженість блондинки реалізується в тому, що, за її заявою, оскільки вона не бачить у темряві, то не може погодитися із спів-

розмовницею, що в ямі, у яку вони впали, темно, тобто блондинка в цьому випадку не використовує причинно-наслідковий зв'язок, не розуміючи, що вона нічого не бачить саме тому, що в ямі темно.

Анекдоти про блондинок є типовими для англомовного гумору. Однак варто вказати на те, що для українського гумору вони також є типовими, наприклад: Чоловік дружині-блондинці: «Ти стала багато часу і грошей витрачати на перукарню.» «А що робити? Багато хто говорить, що у мене з головою не в порядку».

Спільність концептуальних картин світу англомовної та україномовної лінгвокультур, що виражається в однаковому стереотипному сприйнятті блондинок, у цьому випадку дає змогу зробити висновки про можливість створення перекладу наведеного анекдоту без заміни образу блондинки іншим: *Дві блондинки впали в яму. Перша каже: «Тут темно, чи не так?» Інша відповідає: «Не знаю, мені не видно».*

Трансформаційний аналіз – це експериментальний прийом визначення синтаксичних і семантичних подібностей і відмінностей між мовними об'єктами через подібності й відмінності в наборах їх трансформацій. Суть методики трансформаційного аналізу полягає в тому, що в основі класифікації мовних структур лежить їхня еквівалентність іншим за будовою структурам, тобто можливість однієї структури перетворюватися на іншу (наприклад, активна конструкція може трансформуватися в пасивну) [5, с. 381].

Розглянемо такий анекдот: *Customer: “Waiter, do you serve crabs?” Waiter: “Please sit down sir, we serve everyone”* [18]. У цьому анекдоті комічний ефект базується на непорозумінні, викликаному багатозначним словом *to serve* «подавати (щось)», «обслуговувати (когось)». В анекдоті чоловік запитує в офіціанта, чи подають у ресторані крабів (*Waiter, do you serve crabs?*), офіціант же розуміє це як питання, чи вони обслуговують крабів (скоріше за все на основі зовнішнього вигляду чи інших ознак клієнта). Тому офіціант відповідає, що вони обслуговують усіх клієнтів: *Please sit down sir, we serve everyone*.

У цьому випадку зіставлення української та англійської лінгвокультур демонструє, що в українській мові немає відповідного багатозначного слова на зразок *serve*, що могло б мати два значення «подавати (щось)», «обслуговувати (когось)». Тому в цьому випадку говоримо про неможливість трансляції цього анекдоту до української лінгвокультури у вихідному вигляді, що призводить до необхідності заміни образу та регістру мовлення, наприклад: *Клієнт: Офіціант, я можу замовити дичину? Офіціант: Сідайте, будь*

ласка, зараз такої дичини надивитися. У цьому випадку обіграється багатозначність слова *дичина* «м'ясо диких птахів» і сленгове значення цього слова «щось незрозуміле, ненормальне».

Customer: “Waiter, do you serve crabs?”

Waiter: “Please sit down sir, we serve everyone” [18].

Waiter: “Please sit down sir, we serve everyone” [18].

Клієнт: Офіціант, я можу замовити дичину? Офіціант: Сідайте, будь ласка, зараз такої дичини надивитися...

Клієнт: Офіціант, я можу замовити дичину?

Розглянемо трансформації, які використовуються під час перекладу тексту анекдоту. Через необхідність заміни образу та регістру мовлення ключова інформація передається шляхом цілісного перетворення у випадках: *do you serve crabs?* – *я можу замовити дичину?* та *we serve everyone* – *зараз такої дичини надивитися*, що дає можливість зберегти зв'язки центральних семіологічних єдностей: в англійській мові *crabs* «їжа» – *everyone* «людина, яку обслуговують», в українській *дичина* «як їжа» – *дичина* «як незрозумілі, ненормальні події».

У перекладі наведеного анекдоту також спостерігається вилучення лексеми *sir*, що обґрунтовується необхідністю вилучення інформації, яка не несе основного навантаження в анекдоті з метою концентрації уваги адресата на головному та правильному сприйнятті комічної ситуації. Транспозиція *please sit down – сідайте, будь ласка* викликана правилами вживання формул ввічливості в англійській та українській мові та не призводить до змін у концептуальному навантаженні тексту. Тож центром вирішення крос-культурної інконгруентності в наведеному прикладі визначаємо цілісне перетворення як засіб адаптації ситуації інконгруентності, вербалізованої в анекдоті, до потреб українського читача.

Висновки і пропозиції. Отже, методику вирішення проблеми крос-культурної інконгруентності під час перекладу англомовних анекдотів українською мовою доцільно представляти у вигляді методологічних блоків: кваліфікаційного (аналіз теоретичних засад дослідження комічного в англомовному анекдоті та власне добір ілюстративного матеріалу дослідження), лінгвокультурологічного (методика лінгвокультурологічного аналізу), лінгвістичного (методи лінгвістичного аналізу), перекладознавчого (методика зіставного та трансформаційного аналізу), що уможливило комплексне вивчення досліджуваної проблеми.

Список літератури:

1. Болотнова Н. С. Филологический анализ текста. 3-е изд., испр. и доп. Москва: Флинта: Наука, 2007. 520 с.
2. Буяльська Т. І. Вираження комунікативної підтримки в сучасному англomовному побутовому та психотерапевтичному дискурсі: когнітивно-дискурсивний аспект: дисертація. Житомир, 2006. 245 с.
3. Довгун І. М. Значення дистрибутивного аналізу для морфонологічного дослідження. URL: <http://dSPACE.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20308/1/Dovgun.pdf> (дата звернення: 12.08.2018).
4. Князян А. Т. Гендерные стереотипы мужской и женской глупости в английских бытовых анекдотах. Филологические науки. Вопросы теории и практики. Тамбов: Грамота, 2015. № 45. С. 119–122.
5. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 232 с.
6. Ляпунова Н. В. Методика семантичного та прагматичного аналізу мережових словотвірних моделей іспанської мови. Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія: «Філологія». 2012. № 25. С. 163–170.
7. Максимов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Київ: Ленвіт, 2006. 175 с.
8. Михайловская Г. А. Виды анализа художественного текста в обучении русскому языку. Выкладання мов у вищих навчальних закладах освіти. 2016. № 29. С. 101–109.
9. Николина Н. А. Филологический анализ текста. Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 256 с.
10. Пасечник С. Є. Метод концептуального аналізу у сучасних вітчизняних лінгвістичних дослідженнях. URL: http://movoZnavstvo.com.ua/download/pdf/2007_2/32.pdf (дата звернення: 12.08.2018).
11. Саламаха М. І. Методи дослідження англomовного терміна охорони довкілля. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. № 3. С. 303–309.
12. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2011. 844 с.
13. Смирнова О. М. К вопросу о методологии описания концептов. Филология. Искусствоведение Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского. 2009. № 3. С. 247–253.
14. Стилистический энциклопедический словарь русского языка / Под ред. М. Н. Кожинной; члены редколлекции: Е. А. Баженова, М. П. Котюрова, А. П. Сковородников. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Флинта: Наука, 2006. 696 с.
15. Щерба Л. В. Опыты лингвистического толкования стихотворений. Избранные работы по русскому языку / сост. М. И. Матусевич. Москва: Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства просвещения РСФСР, 1957. С. 25–44.
16. Яценко Г. В. Публіцистика Івана Франка як наукова проблема. Українська журналістика в іменах. 2013. № 3 (49). С. 547–558.
17. Keller C. Awesome Jokes. New York: Sterling Publishers, 1997. 96 p.
18. Wiseman R. 1001 Jokes. URL: <https://richardwiseman.files.wordpress.com/2011/09/jokes1.pdf> (дата звернення: 12.08.2018).

МЕТОДИКА РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМЫ КРОСС-КУЛЬТУРНОЙ ИНКОНГРУЭНТНОСТИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ АНЕКДОТОВ НА УКРАИНСКИЙ ЯЗЫК

В статье представлена методика решения проблемы кросс-культурной инконгруэнтности, с которой сталкивается переводчик в процессе передачи в украиноязычных переводах англоязычных анекдотов. Автор представляет собственную методику решения проблемы кросс-культурной инконгруэнтности в форме методологических блоков: квалификационного, лингвокультурологического, лингвистического и переводоведческого. В статье постулируется идея о необходимости комплексного изучения исследуемой проблемы, которое позволяет достичь высокого уровня адекватности перевода англоязычных анекдотов на украинский язык.

Ключевые слова: перевод, анекдот, кросс-культурная инконгруэнтность, методика, методы лингвокультурологического анализа, методы лингвистического анализа, методы переводоведческого анализа.

**METHODOLOGY OF SOLVING THE PROBLEM OF CROSS-CULTURAL INCONGRUITY
IN THE PROCESS OF TRANSLATING ENGLISH ANECDOTES INTO UKRAINIAN LANGUAGE**

The article presents a methodology of solving the problem of cross-cultural incongruity a translator faces in the process of rendering English-language anecdotes into Ukrainian. The author presents his own methodology of solving the problem of cross-cultural incongruity in the form of methodological blocks: qualificational, linguocultural, linguistic and translation ones. The article postulates the idea of the need in a comprehensive study of the problem under study which allows achieving a high level of adequacy of English-language anecdotes translation into Ukrainian.

Key words: *translation, anecdote, cross-cultural incongruity, methodology, methods of linguocultural analysis, methods of linguistic analysis, methods of translation analysis.*